

TEZA:

Przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu sąd bierze pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również motywację sprawcy. W realiach niniejszej sprawy stwierdzić należy, iż zarzucanego czynu nie cechuje znikoma społeczna szkodliwość w rozumieniu przepisu art. 1 § 2 k.k. Obwiniony raca prawny, pomimo dwukrotnego wezwania przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego do osobistego stawiennictwa na przesłuchanie, nie stawiał się.

WO-163/21

ORZECZENIE

z dnia 29 sierpnia 2022 r.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie

w składzie:

Przewodniczący: S WSD Krzysztof Górecki

Sędziowie: S WSD Leszek Korczak

S WSD Daniela Sosin / sprawozdawca/

Protokolant: Piotr Ciepiński

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Moniki Marukiewicz po rozpoznaniu w dniu 29 sierpnia 2022 r. na rozprawie sprawy radcy prawnego R. N. wpisanego na listę radców prawnych OIRP pod numerem (...),

obwinionego o to, że działając jako radca prawny naruszył zasady etyki zawodu radcy prawnego w ten sposób, że od dnia 8 września 2020 r. do dnia 8 grudnia 2020 r. zaniechał złożenia wyjaśnień w sprawie RD 55/20 na żądanie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, tj. w sprawie czynu naruszającego dyspozycję art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U.2010 r. Nr 10, poz. 65 z późn. zm.) w zw. z art. 62 ust. 3 i art. 62 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, którego tekst jednolity stanowi załącznik do uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. z powodu odwołania obrońcy obwinionego z dnia 17 września 2021 r. na korzyść obwinionego od

orzeczenia Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 6 lipca 2021 r., sygn. akt: D 35/21,

na podstawie art. 437 § 1 i art. 436 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 i art. 70³ ustawy o radcach prawnych oraz na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o radcach prawnych

orzeka:

1. utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych z dnia 6 lipca 2021 r., sygn. akt D 35/21;
2. zasądza od Obwinionego koszty postępowania odwoławczego w kwocie 1800 zł (jeden tysiąc osiemset złotych) na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie.

UZASADNIENIE

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych, orzeczeniem z dnia 6 lipca 2021 roku wydanym w sprawie sygn. akt OSD 35/21 w sprawie radcy prawnego R. N. wpisanego na listę radców prawnych Okręgowej Izby Radców Prawnych pod numerem (...), winnym zarzucanego we wniosku o ukaranie czynu, który to czyn stanowi przewinienie dyscyplinarne jako czyn sprzeczny z zasadami wyrażonymi w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 62 ust. 3 i art. 62 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego i za ten czyn na podstawie art. 64 ust. 1 i art. 65 ust. 1 pkt 1 ustawy o radcach prawnych wymierzył mu karę upomnienia oraz obciążył kosztami postępowania przed Sądem I instancji w kwocie 500 zł.

Uzasadniając powyższe orzeczenie Okręgowy Sąd Dyscyplinarny wskazał, iż radca prawny R. N. naruszył przepisy art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. 2020 r. poz. 75) w związku z art. 62 ust. 2 i 3 KERP. albowiem mimo dwukrotnego wezwania przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego do osobistego stawiennictwa na przesłuchanie - odpowiednio wezwanie ZRD z dnia 19 października 2020 r. oraz wezwanie ZRD z dnia 16 listopada 2020 r. - Obwiniony zaniechał stawiennictwa. O ile, co do pierwszego wezwania usprawiedliwił swoje niestawiennictwo o tyle skutecznie odbierając drugie wezwanie ZRD z dnia 16 listopada 2020 r. zbagatelizował powyższe pismo. Ponadto, Obwiniony pismem z dnia 20 lipca 2020 r. został wezwany do złożenia pisemnych wyjaśnień w sprawie o sygn. akt RD 55/20, w której występuje jako Zawiadamiający. Również w tym przypadku, mimo uprzedniej akceptacji ze

strony ZRD o przedłużenie terminu do złożenia wyjaśnień Obwiniony uchybił terminowi czym uniemożliwił ZRD skuteczne prowadzenie postępowania dyscyplinarnego, nota bene wszczętego przez Obwinionego. Sąd I instancji ustalił, że pisemne wyjaśnienia radca prawny złożył dopiero dnia 14 stycznia 2021 r. po czteromiesięcznej zwłoce.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny wskazał, że po rozpoznaniu sprawy nie znalazł żadnych okoliczności łagodzących. Wyjaśnienia Obwinionego złożone w toku rozprawy są lapidarne i nie zasługują na danie im wiary. Z kolei wymierzenie orzeczonej kary jest adekwatne do stopnia winy Obwinionego i w pełni uzasadnione okolicznościami stanu faktycznego oraz wyrażonego przez Obwinionego czynnego żalu za zaistniałą sytuację.

Orzeczenie to zaskarżył Obwiniony w całości na korzyść, zarzucając na podstawie art. 74¹ pkt 1 ustawy z 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych w zw. z art. 438 pkt 1a k.p.k.. obrazę przepisów prawa materialnego w postaci art. 1 § 2 kk i art. 115 § 2 kk, polegającą na pominięciu przez Sąd orzekający w ocenie stopnia społecznej szkodliwości kwantyfikatorów określonych w przepisie art. 115 § 2 kk, a w konsekwencji błędne przyjęcie, że czyn stanowi przewinienie dyscyplinarne, gdyż jego szkodliwość społeczna nie jest znikoma.

Na podstawie tak powołanych zarzutów Obrońca, na podstawie art. 74¹ pkt 1 ustawy o radcach prawnych w zw. z art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k., wniósł o umorzenie postępowania z uwagi na znikomą społeczną szkodliwość zarzucanego czynu, względnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie zważył co następuje.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej radcy prawnego jest ustawa o radcach prawnych stosowana w związku z Kodeksem Etyki Radcy Prawnego. Zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych radca prawny podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej za postępowanie sprzeczne z prawem, zasadami etyki lub godnością zawodu bądź za naruszenie swoich obowiązków zawodowych.

Na podstawie przepisu art. 74¹ pkt 1 i pkt 2 ustawy z dnia 06 lipca 1982 r. o radcach prawnych w sprawach nieuregulowanych do postępowania dyscyplinarnego stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego oraz rozdziałów I-III Kodeksu karnego.

Odpowiednie stosowanie przepisów prawa jest czynnością polegającą na stosowaniu

odpowiednich przepisów bez żadnych modyfikacji, stosowanie przepisów z pewnymi modyfikacjami oraz nie stosowaniu przepisów, które ze względu na ich bezprzedmiotowość lub sprzeczność z przepisami ustanowionymi dla tych stosunków, do których miały być stosowane odpowiednio, nie mogą być w ogóle stosowane.

Sąd odwoławczy rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia, a jeżeli w środku odwoławczym zostały wskazane zarzuty stawiane rozstrzygnięciu - również w granicach podniesionych zarzutów, uwzględniając treść art. 447 § 1-3, a w zakresie szerszym w wypadkach wskazanych w art. 435, art. 439 § 1, art. 440 i art. 455 k.p.k. Sąd odwoławczy jest zobowiązany rozważyć wszystkie wnioski i zarzuty wskazane w środku odwoławczym, chyba że ustawa stanowi inaczej. Zgodnie natomiast z dyspozycją art. 437 § 1 -2 k.p.k. po rozpoznaniu środka odwoławczego Sąd orzeka o utrzymaniu w mocy, zmianie lub uchyleniu zaskarżonego orzeczenia w całości lub w części.

Zgodnie z treścią przepisu art. 437 § 2 k.p.k. sąd odwoławczy zmienia zaskarżone orzeczenie, orzekając odmiennie co do istoty, lub uchyla je i umarza postępowanie; w innych wypadkach uchyla orzeczenie i przekazuje sprawę sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Na podstawie przepisu art. 438 pkt 2 k.p.k. orzeczenie ulega uchyleniu lub zmianie w razie stwierdzenia obrazy przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia. Jest to tzw. względna przyczyna odwoławcza. Jednakże, jak wynika z przepisu art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów oraz wpływu uchybienia na treść orzeczenia sąd odwoławczy na posiedzeniu uchyla zaskarżone orzeczenie, jeżeli zachodzi jedna z okoliczności wyłączających postępowanie, określonych w art. 17 § 1 pkt 5, 6 i 8-11. Zgodnie z art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. wszczęte postępowanie umarza się, gdy społeczna szkodliwość czynu jest znikoma.

W ocenie Wyższego Sądu Dyscyplinarnego zaskarżone orzeczenie odpowiada prawu i jako takie, na podstawie przepisu art. 437 § 1 k.p.k., należy utrzymać je w mocy.

Okoliczności faktyczne sprawy są bezsporne. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny poprawnie dokonał oceny zachowania obwinionego radcy prawnego i prawidłowo ustalił stan faktyczny związany z naruszeniem przez radcę prawnego obowiązków wskazanych w powołanych przepisach. Dokonana przez Okręgowy Sąd Dyscyplinarny ocena dowodów nosi znamiona oceny swobodnej zgodnej z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Orzeczona wobec obwinionego kara jest karą sprawiedliwą, wbrew zarzutowi odwołania, odzwierciedlającą niewątpliwie stopień szkodliwości społecznej deliktu dyscyplinarnego, spełniającą zasady prewencji zarówno

indywidualnej, jak i generalnej.

Niezasadny jest zarzut naruszenia przez Sąd I instancji przepisów prawa materialnego, a to art. 1 § 2 kk i art. 115 § 2 kk, polegające na pominięciu przez sąd orzekający w ocenie stopnia społecznej szkodliwości kwantyfikatorów określonych w przepisie art. 115 § 2 kk. a w konsekwencji błędne przyjęcie, że czyn stanowi przewinienie dyscyplinarne, gdyż jego szkodliwość społeczna nie jest znikoma.

Niewątpliwie Okręgowy Sąd Dyscyplinarny orzekając o uznaniu radcy prawnego winnym zarzucanego mu czynu dokonał oceny zarzucanego radcy czynu również pod kątem stopnia społecznej szkodliwości czynu wymierzając radcy prawnemu za ten czyn. biorąc pod uwagę czynny żal obwinionego, karę upomnienia i obciążając Obwinionego minimalnymi kosztami postępowania w wysokości 500 zł.

Zgodnie z art. 115 § 2. k.k. przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu sąd bierze pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. W realiach niniejszej sprawy, patrząc przez pryzmat wyżej zarysowanych kryteriów, które zgodnie z art. 115 § 2 k.k. decydują o stopniu społecznej szkodliwości czynu, stwierdzić należy, iż niewątpliwie nie cechuje go znikoma społeczna szkodliwość w rozumieniu przepisu art. 1 § 2 k.k. Za stanowiskiem takim przemawiają przede wszystkim okoliczność, że pomimo dwukrotnego wezwania przez Zastępcę Rzecznika Dyscyplinarnego do osobistego stawiennictwa na przesłuchanie - odpowiednio wezwanie ZRD z dnia 19 października 2020 r. oraz wezwanie ZRD z dnia 16 listopada 2020 r. - Obwiniony zaniechał stawiennictwa. Co do pierwszego wezwania usprawiedliwił swoje niestawiennictwo o tyle skutecznie odbierając drugie wezwanie ZRD z dnia 16 listopada 2020 r. zbagatelizował powyższe pismo. Dodatkowo. Obwiniony pismem z dnia 20 lipca 2020 r. został wezwany do złożenia pisemnych wyjaśnień w sprawie o sygn. akt RD 55/20, w której występuje jako zawiadamiający, w tym przypadku, mimo uprzedniej akceptacji ze strony ZRD o przedłużeniu terminu do złożenia wyjaśnień Obwiniony uchybił terminowi czym uniemożliwił ZRD skuteczne prowadzenie postępowania dyscyplinarnego, co istotne, zainicjowanego przez Obwinionego.

Podkreślenia wymaga fakt, iż zgodnie z przepisem art. 67¹ ust. 1 ustawy o radcach prawnych Rzecznik Dyscyplinarny prowadzi postępowanie z urzędu, niemniej źródłem informacji dla rzecznika dyscyplinarnego są wpływające do niego skargi dotyczące niezgodnego z zasadami

etyki zachowania radcy prawnego lub aplikanta radcowskiego. Obwiniony składając takie zawiadomienie winien na wezwanie rzecznika udzielić stosownej odpowiedzi. Ignorując kierowane do niego wezwania radca prawny niewątpliwie narusza dyspozycje przepisu art. 62 ust.2 KERP.

Trudno zgodzić się z oceną Obwinionego, iż powyższe zachowanie cechuje znikoma społeczna szkodliwość. Obwiniony wydaje się nie dostrzegać obowiązków wynikających z przepisu art. 62 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Sformułowany w ust. 1 komentowanego przepisu ogólny obowiązek współdziałania radcy prawnego z samorządem zawodowym został uszczegółowiony w dwóch konkretnych wypadkach, tj. w ustanowionym w ust. 2 obowiązku stawiennictwa na wezwanie określonych podmiotów oraz w wynikającym z ust. 3 obowiązku złożenia w wyznaczonym terminie wyjaśnień w sprawach wynikających z ustawowych zadań samorządu radców prawnych bądź Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Katalog podmiotów uprawnionych do wezwania radcy prawnego odpowiada uprawnieniom przysługującym tym podmiotom wynikającym z ustawy o radcach prawnych oraz z Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Należy wskazać w tym miejscu na utrwaloną linię orzecniczą sądów dyscyplinarnych w tym przedmiocie, i tak niestawiennictwo radcy prawnego na wezwanie było przedmiotem orzekania przez Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w orzeczeniu z 16.4.2013 r. (WO-18/13, niepubl.), utrzymującym orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego przy Okręgowej Izbie Radców Prawnych we W. z 7.11.2012 r. (OSD 26/12, niepubl.). W powoływanym orzeczeniu Wyższy Sąd Dyscyplinarny uznał za przewinienie dyscyplinarne zachowanie radcy prawnego, który "pomimo wezwania nie stawił się na rozprawie przed OSD we W. w dniu 23 lutego 2011 r. i nie przedstawił usprawiedliwienia swej nieobecności".

Wyższy Sąd Dyscyplinarny nie dopatrył się występowania w sprawie okoliczności uzasadniających zastosowanie z urzędu przepisów art. 439 i 440 k.p.k.

O kosztach postępowania Wyższy Sąd Dyscyplinarny orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. i 2 ustawy o radcach prawnych w związku z §1 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 uchwały Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. nr 86/IX/2015 obciążając nimi obwinionego.

Mając na uwadze powyższe, orzeczono jak w sentencji.